

§ 238

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Fatim Diarran talousarvioaloitteesta peruskoulujen ja lukioiden kou- lunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen

HEL 2019-003300 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Mari Mulari, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 83274
mari.mulari(a)hel.fi

Agneta Lundmark, pedagogisk sakkunnig, puhelin: 310 84031
agneta.lundmark(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä perusopetuksen oppilasmäärän kasvu vuosittain on keskimäärin noin 2,5 %. Helsingin peruskouluissa opiskeli lukuvuonna 2018–19 yli 1 000 oppilasta enemmän kuin edellisessä lukuvuonna. Lukuvuonna 2018 - 19 suomenkielisissä peruskouluissa oli 39 417 oppilasta ja ruotsinkielisissä 3 700. Helsingin kaupungin suomenkielisten koulujen keskimääräinen ryhmäkoko on 21 vuosiluokilla 1–6 ja 18 vuosiluokilla 7–9. Ruotsinkielisten koulujen keskimääräinen ryhmäkoko on 18 vuosiluokilla 1–9. Lukuvuonna 2018–19 Helsingin kaupungin suomenkielisissä peruskouluissa työskenteli 594 ja ruotsinkielisissä peruskouluissa 90 koulunkäyntiavustajaa.

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijamäärä on kasvanut. Lukuvuonna 2018–19 kaupungin suomenkielisissä lukioissa lukiotutkintoa suoritti 7 328 opiskelijaa ja ruotsinkielisissä lukioissa 1 294. Opiskelijamäärä kasvoi 124 opiskelijalla. Lukioiden kurssien ryhmäkoot vaihtelevat op-

piaineittain. Pakollisilla ja syventävillä kursseilla ryhmäkoot ovat yleensä suuria, noin 25–35 opiskelijaa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus opiskella laajasti eri oppiaineita, kuten harvinaisia kieliä, ylioppilaskokeisiin valmentavia kertauskursseja ja lukiodiplomeita. Näiden kurssien ryhmäkoot ovat pieniä, ja ne toteutetaan yhdistämällä ryhmiä kampuksittain tai kaupungin yhteisinä opintoina. Opiskelijan oppimisen tuki toteutetaan lukioissa aineenopettajien, erityisopettajien, opinto-ohjaajien sekä opiskeluhuollon henkilöstön yhteistyönä. Oppimista tukevia ratkaisuja haetaan kehittämällä pedagogisia menetelmiä, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä. Lukioissa ei ole koulunkäyntiavustajia.

Perusopetuksessa koulunkäyntiavustajatoiminnan tavoitteena on turvata oppilaiden osallistuminen opetukseen sekä huolehtia iltapäivätoiminnan ohjaamisesta. Resurssin käytön suunnittelussa ja resursseja kohdennettaessa on otettava huomioon, mikä tukitoimi on tarpeellinen oppilaan opetukseen osallistumisen turvaamiseksi, miten opetus tulee järjestetyksi oppilaan iän ja edellytysten mukaisesti, onko oppilaalla tarvetta erityiseen tukeen, ja edellyttääkö oppilaan opetukseen osallistuminen mahdollisesti avustajapalveluita tai muita tukitoimia.

Vaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Kaupunginhallitus on 19.3.2018 tekemällään päätöksellään kohdistanut erillismäärärahan inklusiivisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseen sekä erityisopetuksen kehittämiseen. Hanke on yksi lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahankkeen 2017–2021 Mukana-ohjelman toimenpiteistä. Tavoitteena on kehittää perusopetuksessa inklusiivisen koulun toimintarakenteita siten, että mahdollisimman moni oppilas opiskelee lähikoulussaan ja saa siellä tarvitsemansa tuen. Lukiodien erityisopetuksen kehittämishankkeessa mallinnetaan erityisopettajan ja aineenopettajan yhteistyötä.

Kaupunginhallitus on 29.10.2018 tekemällään päätöksellään myöntänyt vuoden 2019 talousarviossa lisämäärärahan esi- ja perusopetuksen erityisopettajien ja koulunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen. Kaupunginhallituksen osoittamat lisämäärärahat mahdollistavat joustavuuden resurssien käytössä. Kun ryhmässä olevien aikuisten määrä lisääntyy, on oppijoille enemmän aikaa ja tuki kohdentuu yksilöllisemmin. Myös oppijoiden muuttuviin tilanteisiin voidaan tarvittaessa reagoida nopeammin.

Aloitteessa esitetään viiden miljoonan euron määrärahaa koulunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen peruskouluissa ja lukioissa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tarkoituksenmukaisena, että opetuksen jär-

jestäjällä olisi mahdollisuus kohdentaa mahdollinen lisämääräraha tarpeen mukaan koulunkäyntiavustajapalveluiden lisäksi erityisopettajien, oppilaan ohjaajien ja/tai oppilas- ja opiskeluhoitohenkilöstön palkkaamiseen. Jos kyseisellä lisämäärärahalla palkattaisiin pelkästään koulunkäyntiavustajia, se ei olisi tarkoituksenmukaista oppimisen tuen tehokkaan toteuttamisen kannalta. Lisäksi lukioihin olisi muodostettava uusi ammattiryhmä.

Tukimuotoja, kuten tukiovetusta, osa-aikaista erityisopetusta, tulkitsemis- ja avustajapalveluita sekä erityisiä apuvälineitä voidaan käyttää kaikilla tuen tasoilla joko yksittäin tai samanaikaisesti toisiaan täydentävinä. Myös yhteisopettajuudella ja joustavilla opetusjärjestelyillä voidaan tehostaa olemassa olevien resurssien käyttöä. Hyvä perusopetus ja oppimisen tuki tasoittavat oppimisen eroja ottamalla huomioon sekä tukea tarvitsevien että hyvin edistyvien tarpeet.

Lukiokoulutuksessa oppimisen tuki on tarkoituksenmukaista toteuttaa olemassa olevan henkilöstörakenteen puitteissa, jolloin resursseja kohdennetaan lukion tarpeiden mukaisesti esimerkiksi erityisopetuksen tai opiskelijahuollon palveluihin. Koska uusi lukiolaki vahvistaa erityisopetusta lukiokoulutuksessa, lisäresurssi lukioiden osalta olisi tarkoituksenmukaisinta kohdistaa ensisijaisesti kokoaikaisten erityisopettajien määrän lisäämiseen.

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksessa ei ole esitetty koulunkäyntiavustajien määrän lisäämistä.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 28.8.2019 mennessä valtuutettu Fatim Diarran ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta, jossa he esittävät seuraavaa: Helsingissä on käsissä positiivinen ongelma: lapsia on paljon. Tämä näkyy kouluissamme. Helsingiläisissä kouluissa luokat ovat merkittävän suuria. Liian suuri luokkakoko heikentää tutkitusti oppilaiden mahdollisuutta osallistua opetukseen. Tämä heikentää siis mahdollisuuksia oppia. Liian suurissa luokissa varsinkin ne oppijat, jotka tarvitsevat hieman rauhallisempaa oppimisympäristöä tai hieman enemmän huomiota jäävät paitsiolle. Tämä aiheuttaa eroja oppimisessa, vaikeuttaa lasten koulupolkua ja saattaa jopa johtaa koulupudokkuuteen. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin kaupunki varaa viiden miljoonan euron määrärahan peruskoulujen ja lukioiden koulunkäyntiavustajien määrän lisäämisen vuoden 2020 talousarvioon.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

13.08.2019

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927

heidi.roponen(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214

vesa.nevalainen(a)hel.fi

Mari Mulari, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 83274

mari.mulari(a)hel.fi

Agneta Lundmark, pedagogisk sakkunnig, puhelin: 310 84031

agneta.lundmark(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Fatim Diarran talousarvioaloite koulunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano